

Kondycja i rola związków zawodowych

Wprowadzenie historyczne

1. Początek związków zawodowych w zachodniej Polsce

2. Rozwój związków zawodowych na początku XX wieku

-socjaldemokratyczne związki zawodowe

-chrześcijańskie związki zawodowe

-narodowe związki zawodowe

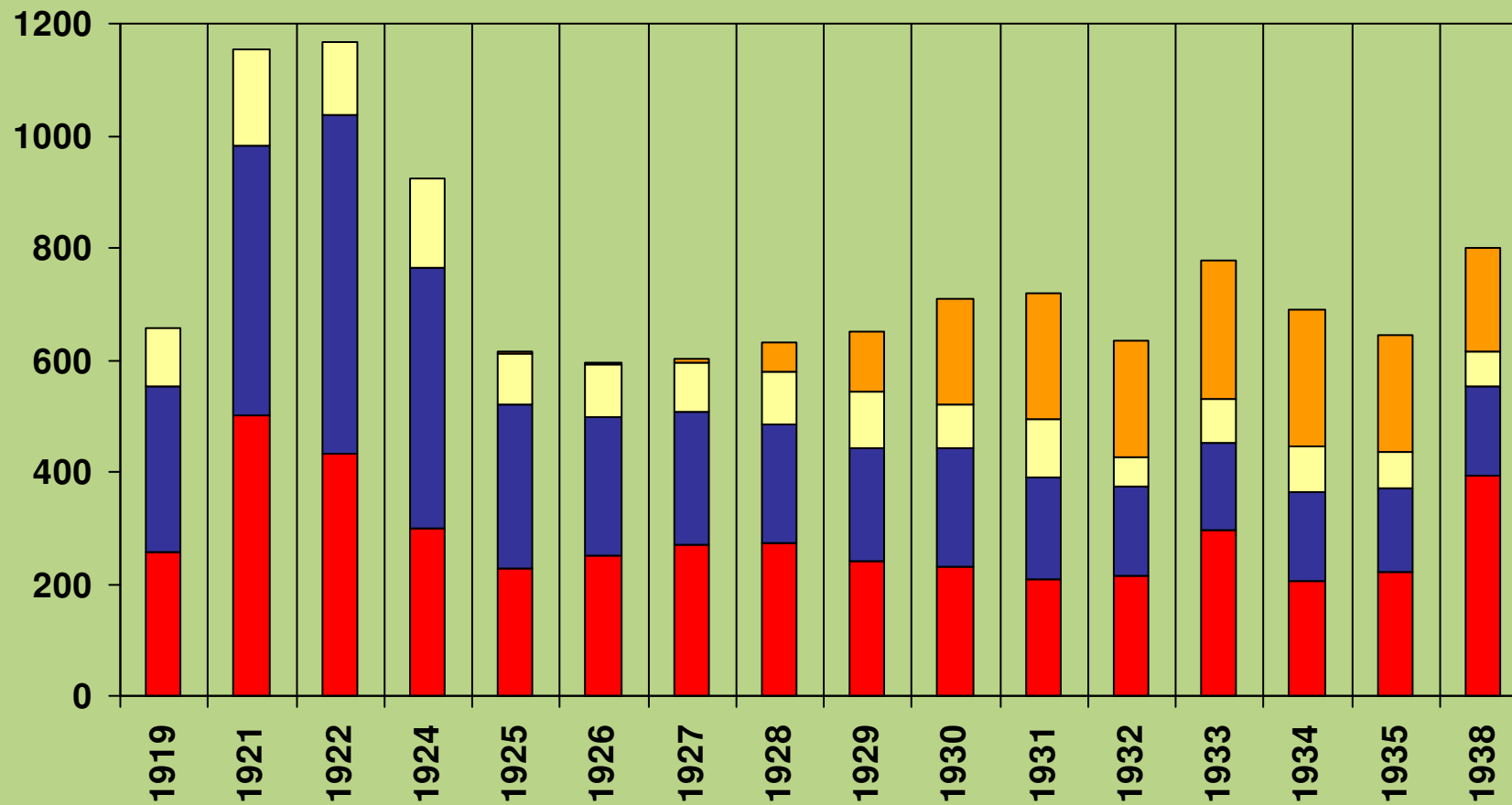
-kobiece związki zawodowe

3. Powstanie i rozwój narodowych związków zawodowych

Powstanie Związku Zawodowego Polskiego

- 1. W 1902 roku powstaje w Poznaniu Polski Związek Zawodowy**
- 2. Na emigracji w Niemczech Powstaje Zjednoczenie Zawodowe Polskie**
- 3. Śląsk: działalność Związku Wzajemnej Pomocy**
- 4. Zjednoczenie narodowych organizacji związkowych: 1908-1909**
- 5. ZZP po pierwszej wojnie światowej**

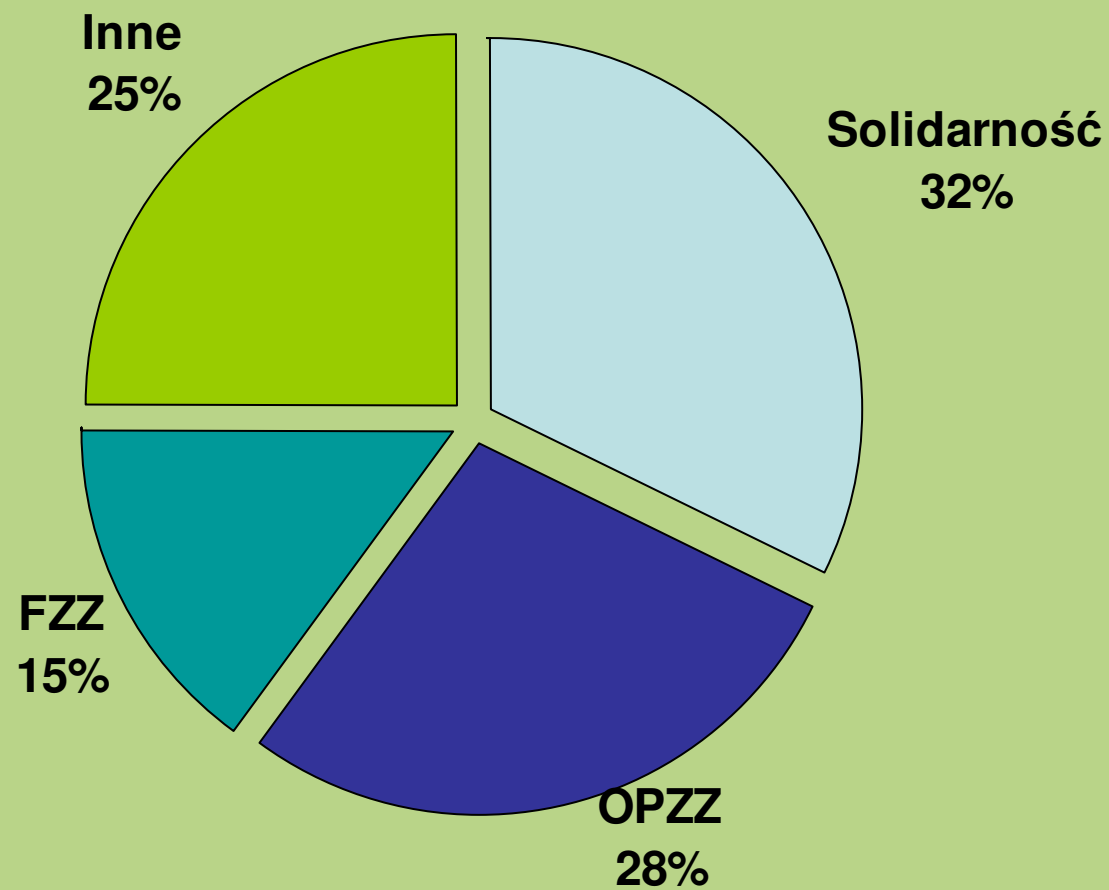
Rozwój ZZP i innych central (1918-1938)

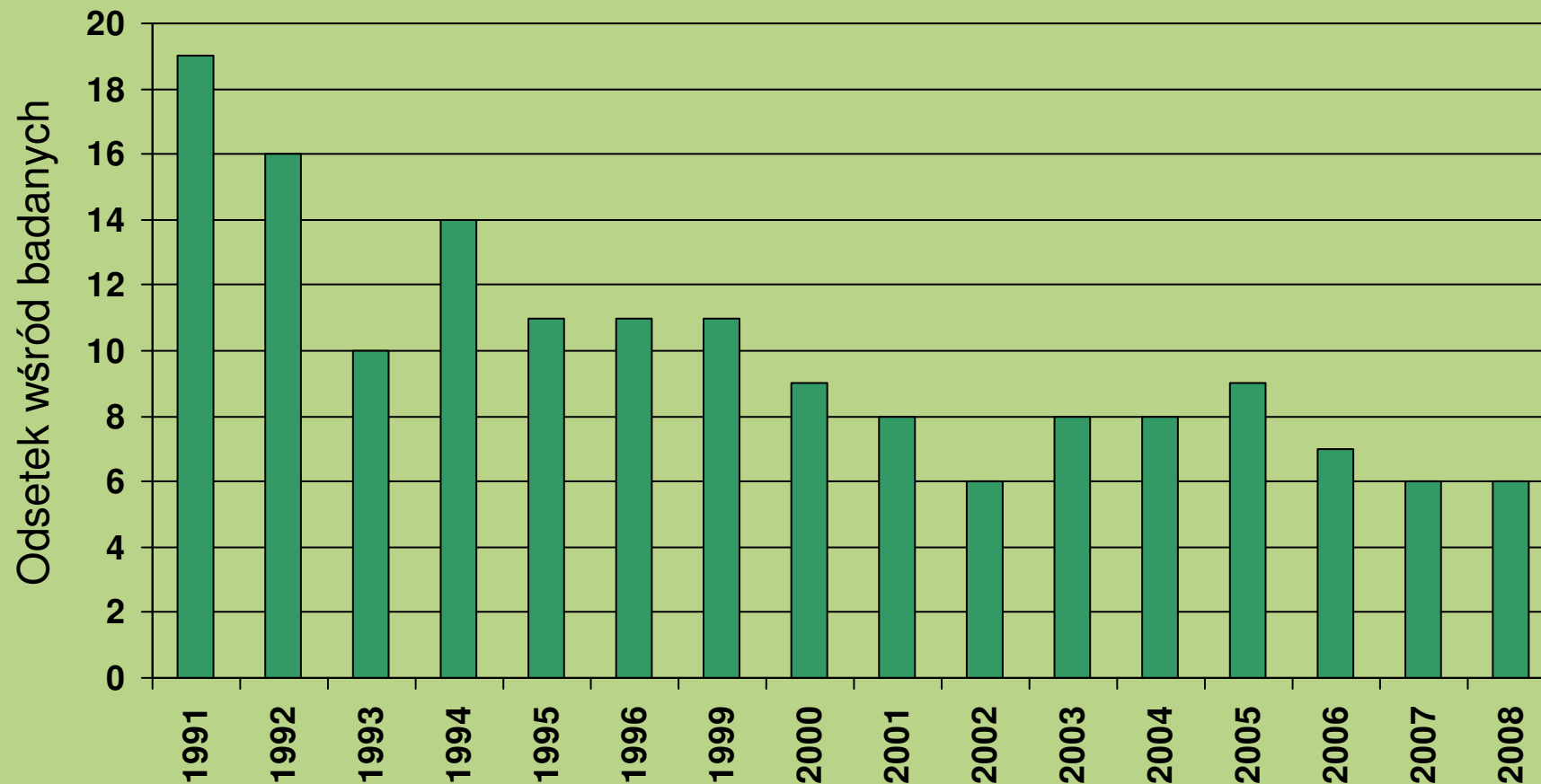
Związki zawodowe w Polsce pod drugiej wonie światowej

- 1. 1945-1949 – odbudowa związków zawodowych**
- 2. 1949-1970 scentralizowanie związków**
- 3. Lata siedemdziesiąte – pojawienie się Wolnych Związków Zawodowych; postulat pluralizmu związkowego.**
- 4. 1980 – pojawienie się Solidarności**
- 5. Połowa lat osiemdziesiątych – delegalizacja Solidarności i powstanie OPZZ**
- 6. 1989-2009 współczesna kondycja związków zawodowych**

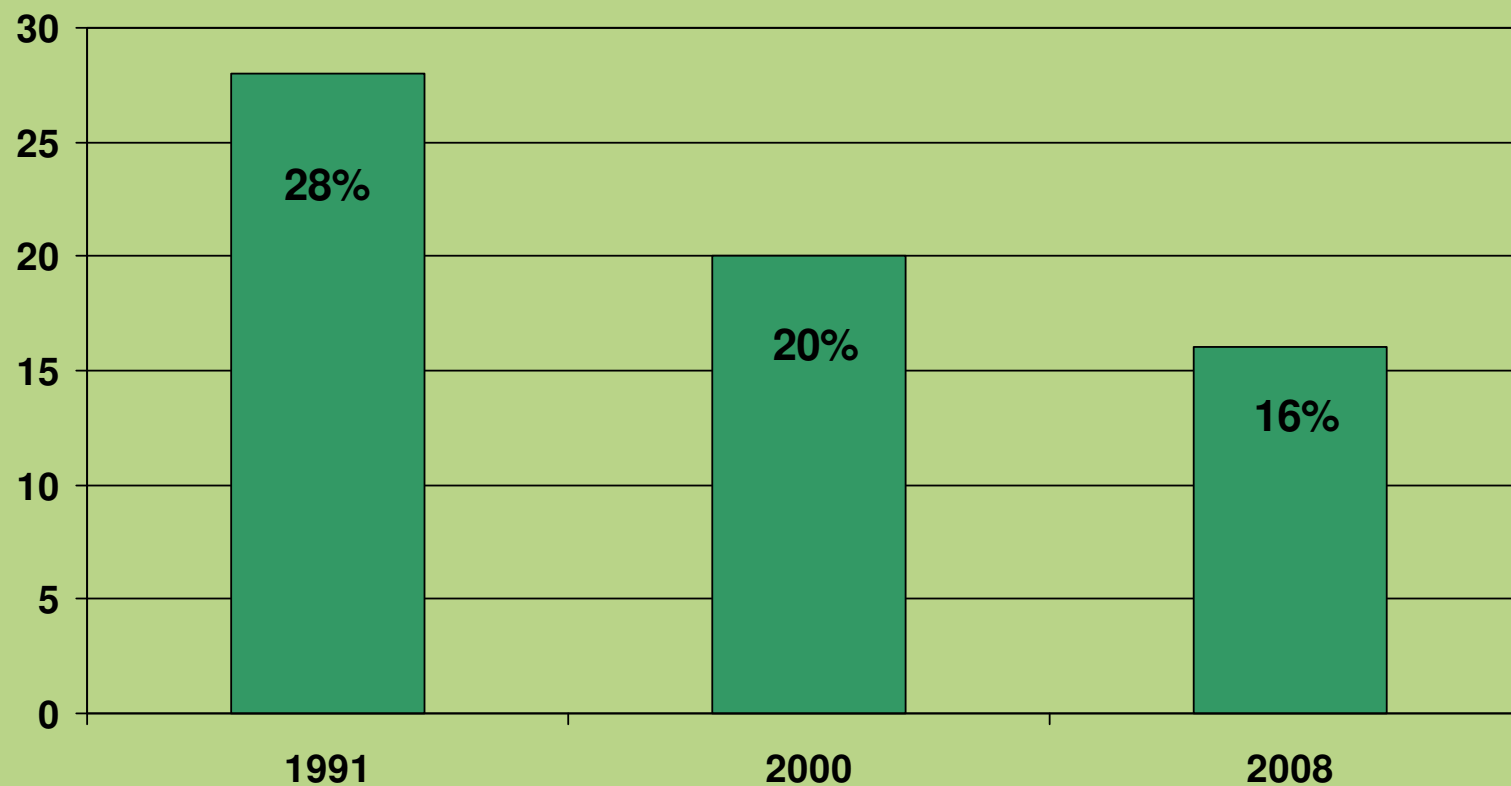
Związki zawodowe w Polsce – stan na dziś

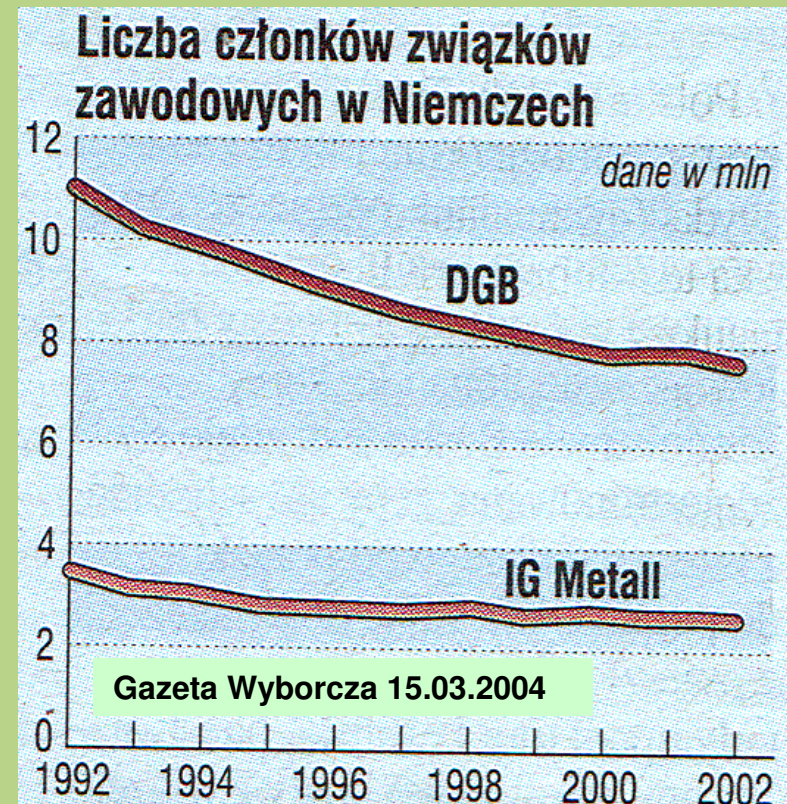
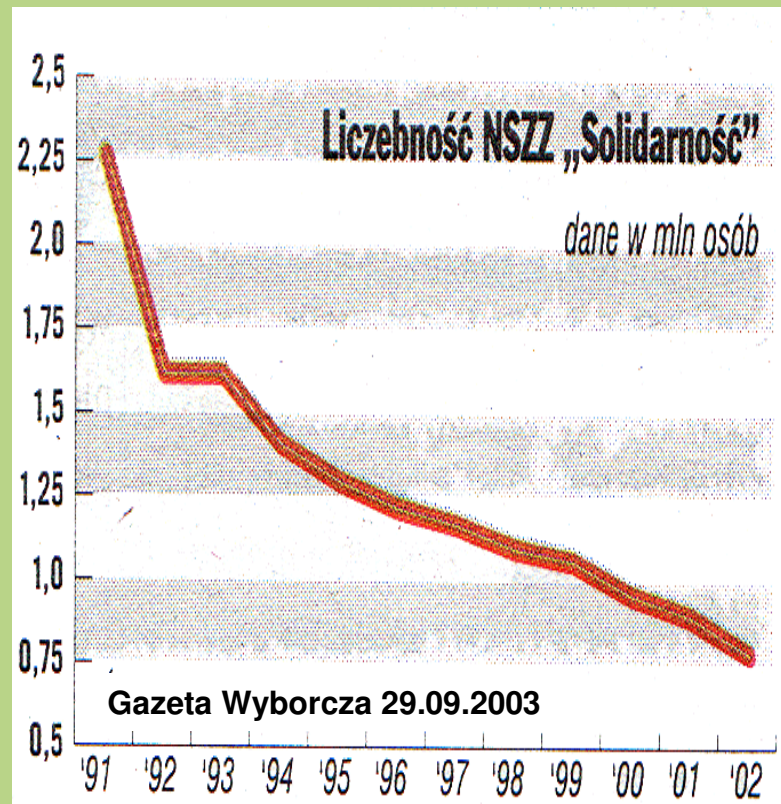
Odsetek członków związków zawodowych wśród dorosłych Polaków (źródło CBOS, grudzień 2008)

Odsetek członków związków zawodowych wśród pracujących Polaków (źródło CBOS)

Spadek liczebności wybranych związków zawodowych w Polsce i Niemczech

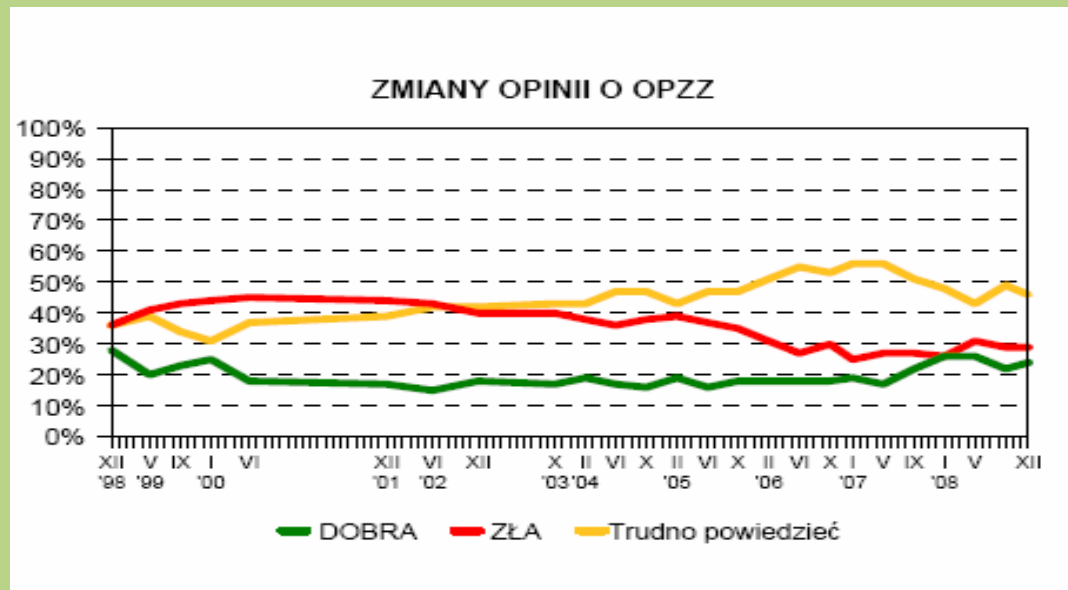
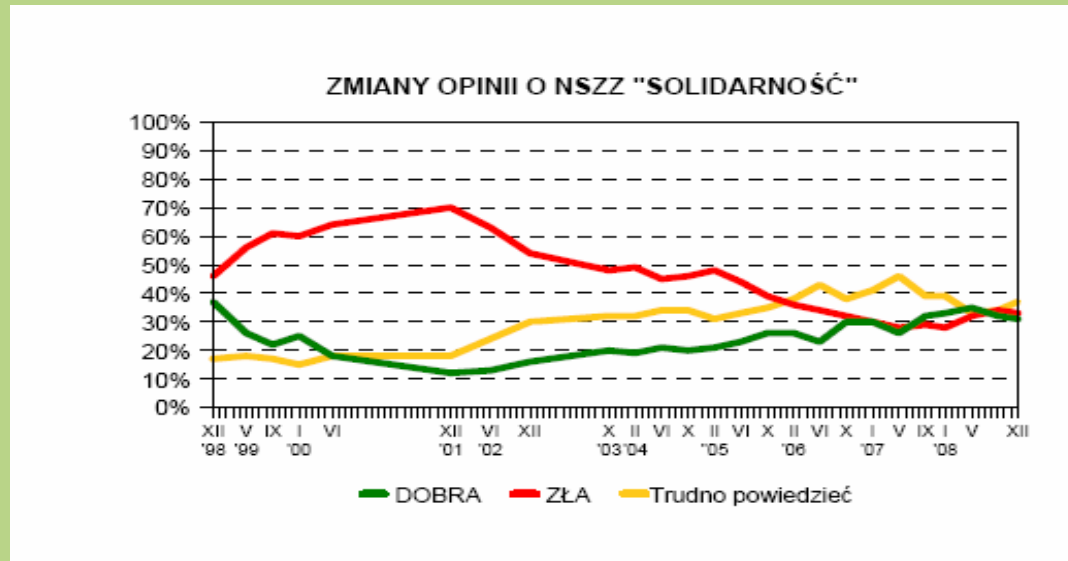

**Wewnętrzne i zewnętrzne
przyczyny spadku liczebnego
związków zawodowych**

Wewnętrzne przyczyny

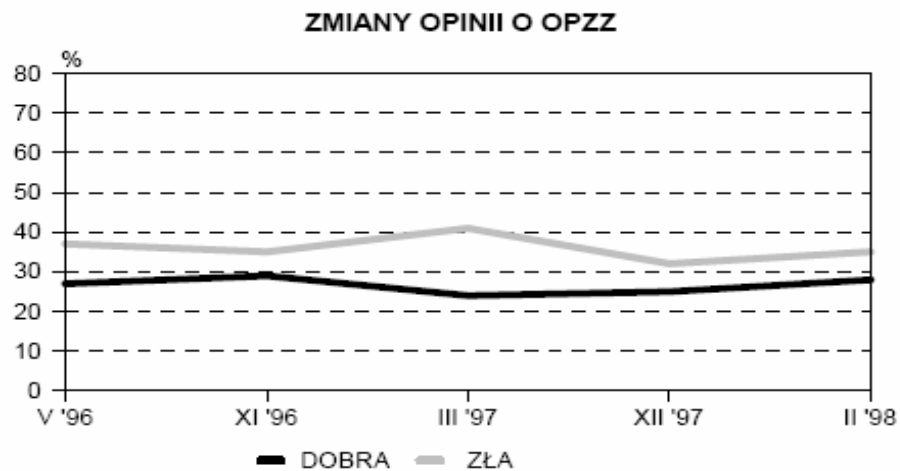
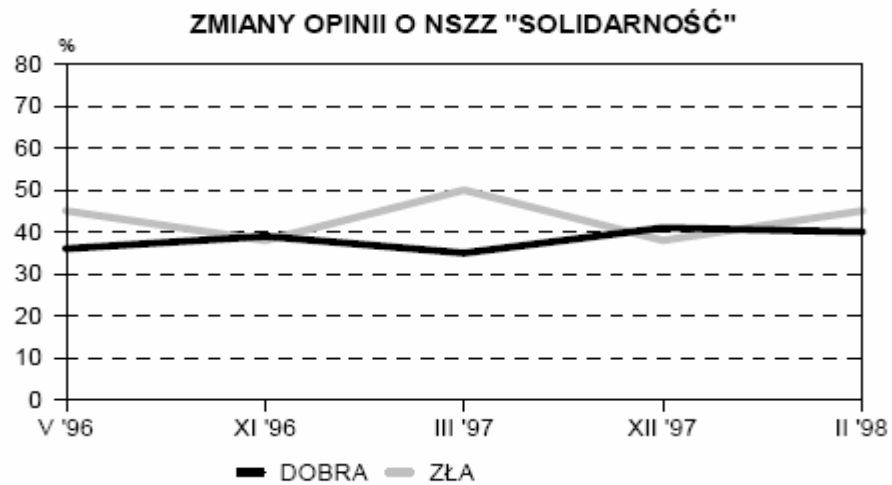
- **Biurokratyzacja związków zawodowych**
- **Upolitycznienie związków zawodowych**
- **Zmiana funkcji związków zawodowych**
- **Utrata zaufania do związków zawodowych**

Zaufanie do związków zawodowych 1999-2009

Źródło: CBOS

Zaufanie do związków zawodowych 1996-1998

Źródło: CBOS

Zewnętrzne przyczyny

- **Przyczyny geopolityczne („żelazna kurtyna”)**
- **Przyczyny makroekonomiczne (przesunięcie finansowe)**
- **Spadek konfliktów pracowniczych**
- **Przyczyny prawno-ustrojowe (liberalizm)**
- **Przyczyny związane ze zmianami na rynku pracy**

Zmiany w ustroju pracy

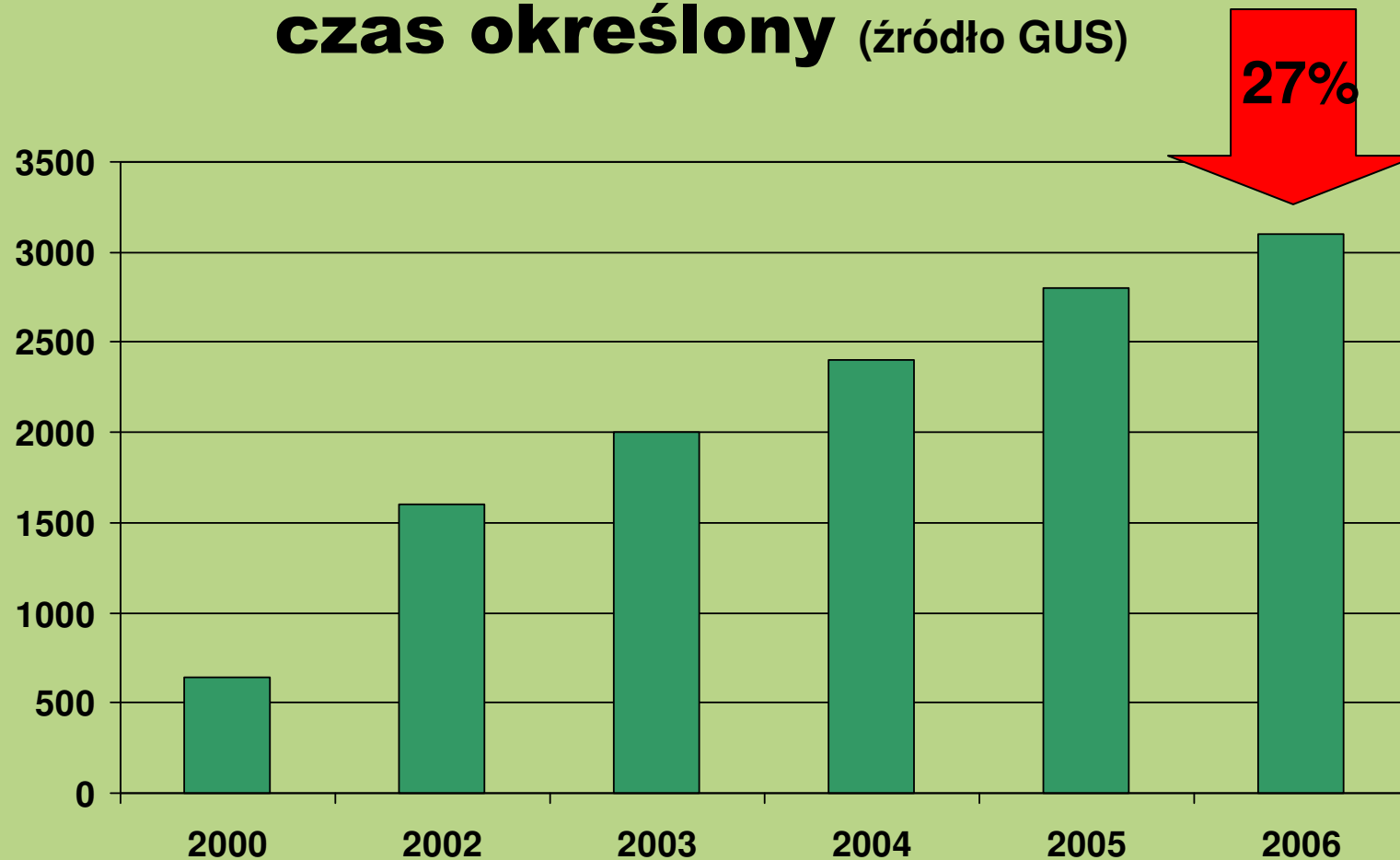
- **Zmiany w Kodeksie pracy i innych unormowaniach prawa pracy**
- **Odstępowanie od zakładowych układów zbiorowych pracy**
- **Zmiana w orzecznictwie sądów pracy**
- **Wykorzystywanie prokuratury i sądów w celu zwalczania ruchu rewindykacyjnego**

Przyczyny związane ze zmianami na rynku pracy

UELATYCZNIENIE – 4 zakresy

- **Numeryczne** (czyli swoboda pracodawcy przy zwalnianiu i zatrudnianiu)
- **Czasu pracy** (swoboda pracodawcy w dostosowaniu indywidualnego i zakładowego czasu pracy do potrzeb firmy)
- **Płacowym** (swoboda w dostosowywaniu poziomu płac do potrzeb zakładu pracy)
- **Podaż pracy** (mobilność przestrzenna pracowników, podporządkowanie wymogom rynku procesu kształcenia itp.)

Wzrost odsetka osób zatrudnionych na umowy na czas określony (źródło GUS)

Siła przetargowa pracowników

wg Beverly Silver

Dziękuję za uwagę